

DEPARTMENT OF COMPUTER
ENGINEERING AND IT

AMIRKABIR UNIVERSITY
OF TECHNOLOGY

تمرین سری دوم درس یادگیری ماشین

دکتر ناظر فرد

پاییز ۹۸

- تمامی مستندات خود شامل گزارش و کدهای خود را در یک فایل فشرده با فرمت زیپ ذخیره کرده و با عنوان `#studentId_HW.zip` بارگزاری نمایید.
- مهلت انجام این تمرین تا ساعت **۲۳:۵۵ روز ۲۹ آبان** می‌باشد و به هیچ وجه تمدید نمی‌شود.

تمرینات تشریحی:

بخش اول) در این بخش به بررسی **درخت تصمیم** و **جنگل تصادفی** پرداخته می‌شود. لطفاً به سوالات زیر پاسخ دهید.

سوال اول) هرس درخت تصمیم چه تاثیری بر بیش برآزش دارد؟ این هرس چه زمانی باید انجام شود؟ توضیح دهید.

سوال دوم) با توجه به جدول زیر به سوالات زیر پاسخ دهید.

کلاس	ویژگی C	ویژگی B	ویژگی A
X	۱	۱	۱
X	۰	۱	۱
Y	۱	۰	۰
Y	۰	۰	۱

الف) در ابتدا با توجه به ویژگی‌های موجود در جدول بیان نمایید که کدام ویژگی برای کلاس‌بندی مناسب می‌باشد.

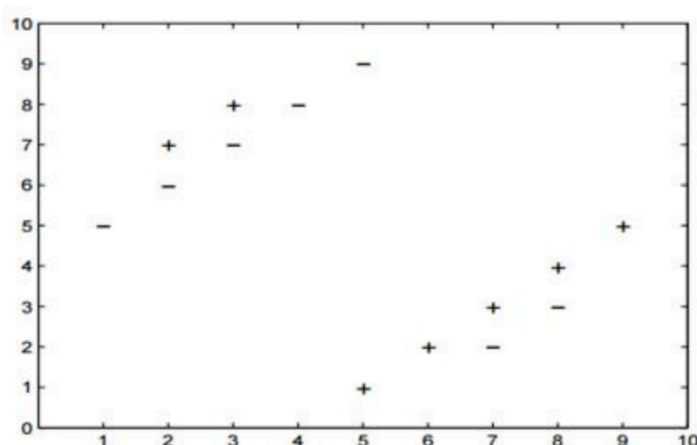
ب) سپس با استفاده از آنتروپی^۱ و بهره اطلاعات^۲ بهترین ویژگی را پیدا بکنید.

پ) درخت تصمیم را با توجه به ویژگی‌های بخش قبل رسم نمایید.

سوال سوم) در رابطه با جنگل تصادفی و نقطه قوت آن‌ها در مقایسه با درخت‌های تصمیم توضیح بدهید. منبع را نیز ذکر نمایید (منبع مورد استفاده لازم است که مقاله باشد).

بخش دوم) در این بخش به بررسی الگوریتم کلاس‌بندی **KNN** پرداخته می‌شود.

سوال اول) با توجه به شکل زیر به سوالات پاسخ دهید.

الف) با توجه به شکل زیر، بهترین مقدار k را برای الگوریتم KNN زمانی که از روش $LOOCV^3$ استفاده شود را پیدا کنید.

ب) دقت این الگوریتم را برای مقدار بدست آمده در قسمت الف بدست آورید.

¹ Entropy

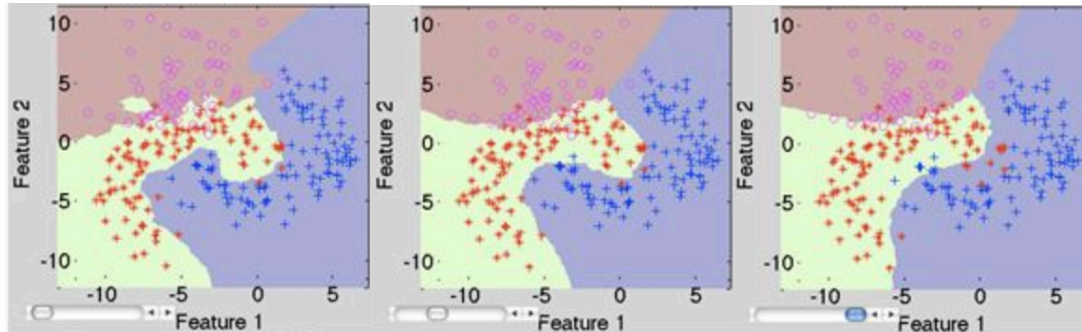
² Information gain

³ Leave One Out Cross Validation

سوال دوم) افزایش مقدار k در الگوریتم KNN چه تاثیری بر برازش الگوریتم دارد. توضیح دهید.

سوال سوم) برای کاهش تاثیر نویز بر دقت الگوریتم چه تغییری در الگوریتم KNN می توان اعمال کرد؟ توضیح دهید.

سوال چهارم) در شکل زیر الگوریتم KNN با مقادیر مختلف k بر روی یک مجموعه داده تست شده است و ناحیه بندی شده است. با توجه به مرزهای ناحیه بندی در این اشکال، مقادیر K را مقایسه نمایید.

بخش سوم) آشنایی با ابزار وکا.

سوال اول) ابزار وکا را دانلود نمایید و با استفاده از مجموعه داده iris عملیات ریز را انجام دهید.

الف) ابتدا مجموعه داده iris را از میان مجموعه داده های خود وکا بارگزاری نمایید.

ب) سپس از میان ویژگی های مختلف این مجموعه داده، sepalwidth و petalwidth را برای کلاس بندی انتخاب نمایید.

ج) این مجموعه داده را با استفاده از این دو ویژگی نمایش دهید.

د) الگوریتم KNN را در بخش کلاس بندی انتخاب نمایید و به ازای مقادیر ۱ تا ۵ دقت الگوریتم را بررسی و ثبت نمایید. لازم به ذکر است که این الگوریتم با عنوان IBK نام گذاری شده است.

ه) بار دیگر عملیات الف تا د را برای حالتی که بر روی مجموعه داده ۱۵ درصد نویز اضافه شده است، انجام دهید (اضافه کردن نویز در این ابزار در بخش پیش پردازش می باشد).

و) دقت الگوریتم به دست آمده برای هر دو حالت به ازای مقادیر مختلف k را با یکدیگر مقایسه نمایید و تاثیر پارامتر k در مقابله با نویز را توضیح دهید.

سوال دوم) مجموعه داده vote را بارگزاری نموده و به سوالات زیر پاسخ دهید.

الف) با استفاده از درخت الگوریتم درخت تصمیم، این مجموعه داده را کلاس بندی نمایید و ماتریس پیرایشانی آن را نشان دهید.

ب) بار دیگر قسمت الف را در حالتی که از هرس درخت استفاده نمی شود انجام دهید.

ج) در هر دو حالت درخت حاصل از کلاس بندی را نمایش دهید.

د) نتایج حاصل از این دو بخش را با یکدیگر مقایسه نمایید و بیان کنید استفاده از هرس در درخت تصمیم چه سودی دارد.

تمرینات برنامه‌نویسی:

در انجام تمرینات زیر به نکته‌های زیر توجه نمایید:

- تمرین بدون گزارش فاقد ارزش می‌باشد و نمره‌ای به آن تعلق نمی‌یابد.
- گذاشتن کامنت برای کدها الزامی می‌باشد.
- گذاشتن عنوان برای نمودارها و برچسب‌گذاری محورهای نمودار الزامی می‌باشد.
- هر سوال باید در فایل جداگانه‌ای پایتون قرار داده شود.
- برای پیاده‌سازی اجازه استفاده از کتابخانه‌های آماده مرتبط با الگوریتم‌های یادگیری ماشین را ندارید مگر در حالتی که در صورت سوال ذکر شده باشد.
- برای نمایش نمودارها و عملیات ماتریسی می‌توانید از کتابخانه‌های `numpy` و `matplotlib` استفاده نمایید. هم‌چنین برای خواندن داده‌ها به عنوان ورودی می‌توانید از `pandas` استفاده نمایید.
- برای بهبود سرعت برنامه توصیه می‌شود که تا حد ممکن از عملیات ماتریسی استفاده نمایید و به کار بردن حلقه فور بپرهیزید.
- برای محاسبه معیارهای ارزیابی مانند دقت و ماتریس پربیشانی می‌توانید از کتابخانه استفاده نمایید ولی برای پیاده‌سازی آن‌ها نمره تشویقی تعلق خواهد گرفت.
- تا حد ممکن سعی کنید اصول لازم برای گزارش مهندسی را رعایت نمایید. در این راستا برای گزارش‌هایی با ظاهر عالی نمره تشویقی در نظر گرفته شده است.
- مطابق قوانین دانشگاه هرگونه کپی‌برداری ممنوع می‌باشد و در صورت مشاهده نمره هر دو طرف صفر در نظر گرفته می‌شود.

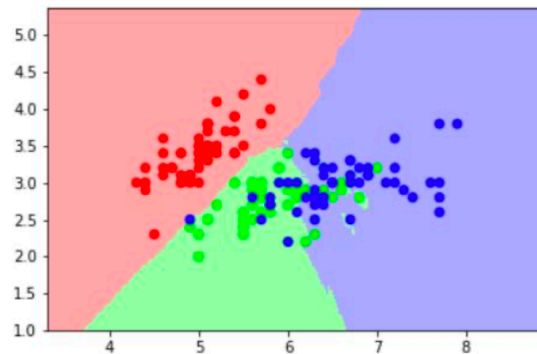
سوال اول) هدف از این سوال آشنایی با الگوریتم KNN برای مسایل کلاس‌بندی می‌باشد. مجموعه داده مشخص شده^۴ را دانلود نمایید و از آن برای پاسخ دادن به سوالات زیر استفاده نمایید.

الف) الگوریتم KNN را با استفاده از معیار فاصله اقلیدسی پیاده‌سازی نمایید. در این پیاده‌سازی از تمامی ویژگی‌های این مجموعه داده که شامل ۱۳ ویژگی است، استفاده نمایید. این مجموعه داده شامل ۳۰۳ شخص می‌باشد که به دو کلاس بیمار و سالم تقسیم شده‌اند. مقادیر ۱ تا ۷، ۱۰ و ۱۵ را برای این الگوریتم استفاده نمایید و بهترین مقدار K را بدست آورید. لازم به ذکر است که در این بخش داده‌ها را به دو بخش یادگیری و تست با نسبت ۲ به ۱ تقسیم کنید. در نهایت دقت الگوریتم و ماتریس پربیشانی را برای مجموعه داده آموزش و تست گزارش نمایید.

ب) قسمت الف را فقط برای بهترین مقدار K ولی بدون نرمال‌سازی ویژگی‌ها انجام دهید و نتیجه به‌دست‌آمده را با قسمت قبلی مقایسه نمایید. به صورت کلی استفاده از نرمال‌سازی چه تاثیری بر روی کلاس‌بندی می‌تواند داشته باشد؟ توضیح دهید.

^۴ <https://archive.ics.uci.edu/ml/machine-learning-databases/heart-disease/processed.cleveland.data>

ج) نمودار ویژگی‌های سن^۵ بر بیشترین ضربان^۶ برای کلاس‌های مختلف رسم نمایید و مرزهای ناحیه‌ها که الگوریتم KNN مشخص می‌نماید را با رنگ‌های مختلف مانند شکل زیر نمایش دهید. در این کلاس‌بندی فقط از این دو ویژگی استفاده نمایید (برای این تقسیم‌بندی از مجموعه داده یادگیری استفاده نمایید که با نسبت ۱ به ۲ تقسیم شده‌اند)^۷.

د) قسمت الف را بار دیگر با معیارهای فاصله زیر انجام دهید.

1. Manhattan

2. Chebyshev

ه) در این قسمت مجموعه داده یادگیری را با استفاده از روش `k_fold cross validation` کلاس‌بندی نمایید و با انتخاب دلخواه `k` بهترین پارامترهای ممکن (اندازه همسایه‌ها و معیار فاصله) را برای این مجموعه داده بیابید. برای مدل به‌دست‌آمده ماتریس پیریشانی و دقت داده‌های تست را گزارش نمایید.

سوال دوم) مجموعه داده `mnist` را در پایتون بارگزاری نمایید. می‌توانید از لینک زیر دانلود نمایید:

<http://archive.ics.uci.edu/ml/datasets/Optical+Recognition+of+Handwritten+Digits>

یا اینکه از طریق دستورات زیر آن را بارگزاری نمایید:

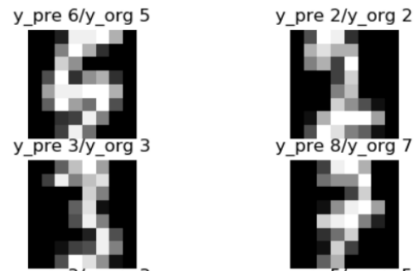
```
from sklearn import datasets
mnist = datasets.load_digits()
```

الف) این مجموعه داده را به سه دسته آموزش، ارزیابی و تست با نسبت ۳، ۱، ۱ تقسیم نمایید. پس از تقسیم‌بندی از الگوریتم KNN برای کلاس‌بندی استفاده نمایید. از مجموعه داده ارزیابی برای یافتن بهترین مقادیر `k` و بهترین معیار فاصله استفاده نمایید. پس از یافتن بهترین مدل دقت آموزش، ارزیابی و تست و ماتریس پیریشانی را برای داده‌های تست گزارش نمایید. در نهایت ۱۵ نمونه از داده‌های تست را به همراه برجسب صحیح و پیش‌بینی شده مانند شکل زیر نمایش دهید.

^۵ Age

^۶ Maximum heart rate

^۷ https://scikit-learn.org/stable/auto_examples/neighbors/plot_classification.html

ب) بار دیگر عملیات قسمت الف را با استفاده از کتابخانه آماده انجام دهید. توصیه می‌شود در این بخش از کتابخانه `sklearn` استفاده شود.

سوال سوم) در این تمرین از الگوریتم `KNN` برای رگرسیون استفاده نمایید. مجموعه داده `regression` که در کنار این فایل قرار داده شده است را به دو بخش آموزش و تست با نسبت ۲ به ۱ تقسیم نمایید. سپس بهترین مقدار `k` را با آزمون خطا به دست آورید. خطای `MSE` را برای این مدل برای هر دو مجموعه داده تست و یادگیری گزارش کنید. مجموعه داده آموزش و تست را با رنگ‌های متفاوت در نموداری نشان دهید (کمترین خطای `MSE` برای مجموعه داده تست شامل نمره تشویقی خواهد بود).

با آرزوی موفقیت